

Obrnuta učionica

Mirna Andročec, univ. spec. oec.

Prva ekonomska škola

Stručni rad

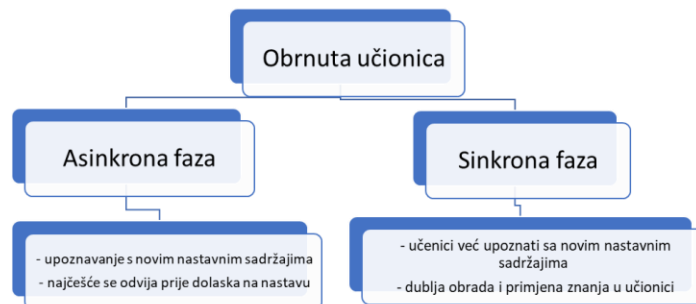
Sažetak

Učitelji, nastavnici i profesori često moraju smišljati nove i različite načine kako bi učenicima približili i predstavili nastavne sadržaje. Tradicionalni način poučavanja *ex katedra* danas više nije funkcionalan jer nastavnici više nisu samo prenosioci znanja. Učenici danas mogu istražiti razne pojmove na internetu te često poznaju osnovne pojmove prije nego što uopće dođu na nastavni sat. No postoji mnogo različitih metoda koje nastavnici mogu primijeniti kako bi učenike zainteresirali za nove nastavne sadržaje, ali i kako bi prilagodili način učenja prema njihovim individualnim potrebama. Jedna od inovativnih pedagoških metoda je tzv. obrnuta učionica o kojoj možete pročitati u nastavku.

Ključne riječi: inovativni pedagoški pristup, obrnuta učionica, asinkrona faza, sinkrona faza

Uvod

Za razliku od klasičnog tradicionalnog načina prenošenja znanja učenicima (najčešće usmenim putem *ex katedra* načinom rada), danas nastavnici na različite načine pokušavaju zainteresirati učenike za nastavne sadržaje. Jedan od tih načina je i tzv. obrnuta učionica. To je inovativni pedagoški pristup koji se najčešće sastoji od dva dijela, odnosno odvija se u dvije faze kao što je prikazano na slici 1.

Slika 1 – Faze obrnute učionice

Razrada

Implementacija obrnute učionice najčešće slijedi ove korake:

1. Priprema sadržaja (asinkrona faza)
 - a) Priprema materijala
 - b) Distribucija sadržaja
 - c) Aktivnost prije nastave
2. Aktivnosti u učionici (sinkrona faza)

Asinkrona faza obrnute učionice najčešće se odvija prije samog dolaska na nastavu u obliku pripreme i distribucije raznih materijala koji su najčešće objavljeni online. Nastavnik u ovoj fazi ima najviše posla vezano uz pripremu različitih materijala kao što su npr. video lekcije, materijali za čitanje, pronalaženje znanstvenih članaka i sl. Pripremljeni materijali bi trebali pomoći učeniku da se upozna s novim osnovnim pojmovima. Nastavnik pripremljene materijale mora distribuirati učenicima, najčešće putem dostupnih platformi za učenje kao što su npr. Google Classroom, Microsoft Teams i sl. Nastavnik pritom mora paziti da ne preoptereći učenike s previše materijala, odnosno mora procijeniti koliko će vremena učenicima biti potrebno za proučavanje materijala te koliko je prikazani sadržaj razumljivo objašnjen s obzirom na njihovo predznanje, razumijevanje sadržaja itd.

Učenici u ovoj fazi mogu slobodno pregledavati sve dostupne materijale u vrijeme koje njima najviše odgovara. Prednost je da u tome što učenici mogu više puta pregledavati dostupne materijale te učiti svojim tempom koji im najviše odgovara. Raznovrsni materijali koje učenici trebaju proučiti predloženi su kako bi aktivirali predznanje učenika i motivirali ih te im pomogli da bolje razumiju složenije pojmove kroz vizualizaciju i

demonstraciju. Preporučljivo je da na kraju asinkrone faze učenici odrade kviz ili druge interaktivne zadatke kako bi mogli provjeriti svoje znanje o novim pojmovima te kako bi dobili određenu povratnu informaciju vezano uz proučene nastavne sadržaje. Sve aktivnosti koje učenici rade u asinkronoj fazi spadaju u tzv. pasivne oblike učenja – slušanje predavanja, čitanje tekstova, promatranje demonstracije.

Sinkrona faza obrnute učionice odvija se u samoj učionici. U ovoj fazi nastavnik preuzima ulogu mentora ili facilitatora, odnosno usmjerava učenike u raspravi, pomaže ili usmjerava u rješavanju problema, studije slučaja i sl.

U ovoj fazi obrnute učionice odvijaju se aktivni oblici učenja – rješavanje problema, grupne rasprave, pisanje eseja, laboratorijske vježbe, simulacije, igranje uloga, projektni radovi i sl.

Najčešće korištene metode aktivnog učenja:

- Problem Based Learning (PBL)
- Studije slučaja ili analiza složenih scenarija
- Rasprave ili debate
- Razmisli – Razmjeni – Podijeli
- Grupni projekt i timski rad
- Simulacije i igre uloga
- Samoprovjere i kratki kvizovi

U sinkronoj fazi obrnute učionice učenici aktivno sudjeluju u nastavi, koriste više razine kognitivnog znanja (istraživanje, praksa, produkcija, vrednovanje), timski sudjeluju i angažiraju se, razvijaju kritičko mišljenje i vještine rješavanja problema te povezuju teoriju i praksu.

U sinkronoj fazi obrnute učionice je također vrlo praktično za učenike ako dobiju određenu povratnu informaciju od nastavnika o svojem napretku u savladavanju nastavnih sadržaja. To je najčešće putem online kvizova koje nastavnik može izraditi, putem vršnjačkog vrednovanja ili samoprovjere.

U tablici 1 su navedene prednosti i nedostaci obrnute učionice.

Tablica 1 - Prednosti i nedostaci obrnute učionice

Prednosti	Nedostaci
- Bolja interakcija između nastavnika i učenika - Učenje primjereno svakom učeniku - Poboljšan angažman učenika - Potiče suradničko učenje - Nastavni sadržaji su uvijek dostupni - Bolje usvajanje i primjena znanja	- Od učitelja zahtijeva dodatne vještine i vrijeme za izradu materijala - Nemogućnost kontroliranja učeničkog rada kod kuće - Upitno je vrijeme koje učenici provedu za računalom

Zaključak

Dokazano je da je komunikacija s učenicima u obrnutoj učionici znatno bogatija nego u tradicionalnoj nastavi. Učenici u obrnutoj učionici napreduju vlastitim tempom koji im najviše odgovara kroz asinkronu fazu te u učionicu dolaze s određenim predznanjem osnovnih pojmova koje onda kroz sinkronu fazu u učionici mogu primijeniti. Savjet za nastavnike je da postupno prilagode svoju nastavu obrnutoj učionici (postupno izrade materijale, kvizove i sl.) jer će se tako i učenici postupno prilagoditi novom načinu rada.

Literatura

Nada Ratković, Obrnuta učionica – učinkovita odgojno obrazovna praksa, Edutorij | Obrnuta učionica - Učinkovita odgojno obrazovna praksa (2. 1. 2026.)

Profil Klett, Erasmus + „Obrnuta učionica“ za povećanje motivacije učenika, Erasmus + "Obrnuta učionica" za povećanje motivacije učenika | Profil Klett (2. 1. 2026.)

Sveučilišni računalni centar: Inovativni pedagoški pristup i metode: obrnuta učionica, Inovativni pedagoški pristupi i metode: obrnuta učionica | Sveučilišni računalni centar Srce (30. 12. 2025.)